

افغانستان: راه‌هایی به سوی صلح

Author: IWPR Afghanistan

در مناظره، پیشنهاداتی برای تامین ثبات پایدار و عدالت اجتماعی مطرح شد.

به خاطر نتیجه‌گیری پروژه طولانی مدت آی دبلیو پی آر برای دریافت راه‌های تامین صلح در افغانستان، یک گفت‌وگو نهایی مردمی در کابل برگزار شد.

در مناظره که به همین مناسبت در بیستم سپتامبر سال جاری در هتل انتر کانتیننتال برگزار شده بود نزدیک به دویست تن به شمول محصلان، ژورنالستان، آگاهان سیاسی و نماینده‌های سازمان‌های غیر دولتی مختلف اشتراک ورزیده بودند.

این در حالی است که پس از سه دهه جنگ افغانستان با چالش مذاکره با مخالفان مسلح مواجه است. باآنکه شورای عالی صلح در شش سال اخیر کارهایی در این زمینه انجام داده، اما بازم پیشرفت اندکی وجود داشته است.

«مصالحه در افغانستان: ترویج صلح و اعتمادسازی با اشتراک جامعه مدنی» طرحی است که جهت سهم دادن گروه‌های مختلف مردمی در گفت‌وگوهای تامین صلح، حقوق بشر و مصالحه، به عنوان راه‌های کلیدی رسیدن به یک جامعه با ثبات و عملگرا، طراحی شده است.

منیر مهربان مدیر پروژه صلح و اشتهی آی دبلیو گفت که با برگزاری دویست مناظره در دو سال اخیر تعداد اشتراک‌کننده گان این پروگرام به بیست هزار تن رسیده است. او توضیح داد که پیام‌های عمده‌ای که آنها دریافت کرده اند این بوده که تلاش‌ها برای آوردن صلح بیشتر در سطح محلی آن قابل ملاحظه بوده تا سطح ملی، و دولت هم فاقد یک راهکار واحد است که این نیز مانع پیشرفت این روند می‌شود. در ضمن، یک تعهد صریح و آشکار وجود ندارد. سیاسیون مخالف اغلب نسبت به این پروژه تعهد ندارند. فقر و بیکاری نیز از چالش‌های عمده به شمار می‌روند و جوانان را در برابر استخدام از سوی شورشیان آسیب پذیر می‌سازند.

گفت‌وگو متذکره را آگاهان و سیاسیون نیز شنیدند و حاضران ترغیب به پرسیدن سوالات شان شدند.

خلیل الله صافی رییس سازمان بین‌المللی «پگواش» در افغانستان است، سازمانی که برای ترویج صلح در جهان کار می‌کند. او می‌گوید این مذاکره‌ها مهم هستند، چرا که برخلاف عقیده مردم، طالبان از اوامر قوت‌های بیرونی مثل پاکستان اطاعت نمی‌کنند. آقای صافی افزود که پگواش کنفرانس‌های متعددی را که در آن نماینده‌های کشورهای عربستان، قطر، جاپان، فرانسه، جرمنی و همچنان سیاسیون افغان و نماینده‌های طالبان اشتراک ورزیده بودند برگزار کرده است.

وی گفت «اگر طالبان بنا بر مشکلاتی در پاکستان مستقر اند نباید ادعا کنیم که آنان از اوامر آن کشور اطاعت می‌کنند. طالبان مستقل اند و حق دارند تصمیم‌شان را خودشان بگیرند. اگر مشکل مستقر بودن آنها در پاکستان باشد، پس مجاهدین نیز در جریان جنگ با فتنون سرخ در پاکستان زنده گی می‌کردند، اما دستوری از پاکستانی‌ها نمی‌گرفتند.»

اما عاصم والی پروان و از مجاهدین پیشین با گفته‌های صافی به شدت مخالف بود.

او گفت: «نخست این که طالبان تروریست اند، استقلالیت ندارند و نمی‌توانند تصمیم‌شان را خودشان بگیرند. ثانیاً، با در نظر داشت اوضاع سیاسی منطقه و جهان در آن روزها، مقایسه مجاهدین با طالبان درست نیست. مجاهدین از سوی جامعه جهانی حمایت می‌شدند و جهاد در افغانستان از دید علمای اسلام کاملاً جایز بود، در حالیکه جنگ طالبان اصلاً قانونی نیست. در ضمن، رهبران جهادی کاملاً مستقل بودند و تصمیم‌شان را خودشان می‌گرفتند، ولی طالبان این گونه نیستند.»

در همین حال، جمشید فردین استاد در پوهنتون بلخ از جمله اشتراک‌کننده گان پیشین مناظره آی دبلیو پی آر می‌گوید که بیکاری دلیل عمده پیوستن جوانان به نیروهای مسلح مخالف دولت است. او جریانی که خودش شنیده بود را چنین نقل کرد: «از یک جوان تحصیل کرده که تازه به گروه شورشیان پیوسته بود پرسیده شد که چرا تصمیم مخالفت با دولت را گرفته است، وی در پاسخ گفت که ماستری دارد و مدتی را در نهادهای مختلف دولتی کار کرده است، ولی بعداً جوان دیگری که از طرف زورمندان محلی حمایت می‌شده و دانش کمتری نیز نسبت به وی داشته به جای او استخدام شده و او را از کار اخراج کرده اند. وی در نهایت، پس از یک دوره بیکاری مجبور شده به گروه شورشیان پیوندد.»

سیف‌الرحمان صمیم محصل پوهنتون کابل با تأیید این حرف‌ها گفت که فساد گسترده باعث شده تا مردم بالای دولت اعتماد نکنند. او از هیات نیز پرسید که چگونه می‌توان صلح را در چنین شرایطی تامین کرد.

منیره یوسف‌زاده سخنگوی اداره مستقل ارگان‌های محلی، در پاسخ گفت که بدون شک فساد از اعتماد مردم بالای دولت کاسته است، اما مبارزه با آن نیز یک وجیه ملی است که هرکس باید در آن سهم بگیرد. وی در خاتمه گفت: «دولت به تنهایی و بدون همکاری مردم نمی‌تواند فساد را محو کند.»

واقف بلیغ یکی دیگر از محصلین پوهنتون کابل پرسید که آیا عدالت اجتماعی برای مردمی که در نقاط امن افغانستان زنده‌گی می‌کنند وجود دارد.

محمد عاصم والی پروان توضیح داد که در مناطق تحت اداره طالبان قانون حاکم نیست، اما حکومت تلاش دارد تا عدالت اجتماعی را در تمام نقاط تحت اداره آنها بدون در نظر داشت قوم و نژاد تامین کند. وی گفت: «می‌توانیم بگویم که در مناطق نسبتاً امن، عدالت نسبی وجود دارد.»

محمد حلیم فدایی والی لوگر نیز تأیید کرد که تامین صلح بدون برقراری عدالت اجتماعی ناممکن است.

«تا این که قدرت بالای تمام گروه‌ها مساویانه تقسیم نشود و احزاب سیاسی به تفاهم نرسند، آوردن صلح و امنیت بدون شک که ناممکن است.»

در اخیر این مناظره، آقای مهربان گفت: « این گفتمان برای افغان‌های عادی فرصت فراهم کرد تا خواست‌ها و دیدگاه‌های شان را با مقامات محلی شریک کنند و این پیام را به دولت برسانند که افغان‌ها بیشتر از همه چیز به صلح نیاز دارند. این گفت‌وگوشنود آشکار ساخت که مذاکرات صلح را که حکومت در شش سال اخیر انجام داده در مسیر درستی نبوده است.»

عذرا عزیز احمدی فعال جامعه مدنی در هرات می‌گوید که آی‌دبلیوپی‌آر تنها نهادی است که این چنین برنامه‌ها و کمپاین‌های آموزنده را حتا در دوردست‌ترین نقاط افغانستان راه اندازی می‌کند.

وی در ادامه گفت: « این‌گونه گفتمان‌ها برای آگاهی عامه خیلی مفید است. مناظره‌های این‌چنینی، فاصله بین مردم و دولت را کم کرده و آنان را نزدیکتر می‌کند.»

حمیده وردک فعال حقوق زن نیز تایید می‌کند که فعالیت‌های آی‌دبلیوپی‌آر معیار و الگویی است برای دیگر نهادهای فعال در جامعه.

Location: Afghanistan

Topic: Peace

Focus: Project Highlight

Source URL: <https://iwpr.net/da/global-voices/%D8%A7%D9%81%D8%BA%D8%A7%D9%86%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D8%B1%D8%A7%D9%87-%D9%87%D8%A7%DB%8C%DB%8C-%D8%A8%D9%87-%D8%B3%D9%88%DB%8C%D9%90-%D8%B5%D9%84%D8%AD>